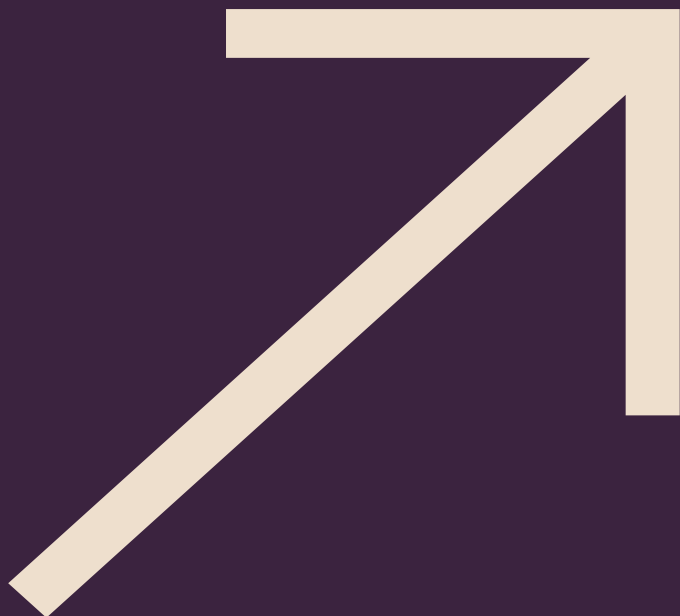

Doporučení pro prevenci a řešení genderově podmíněného násilí vůči politickým

Spolufinancováno
Evropskou unií

GUIDELINES

možnosť voľby
FREEDOM OF CHOICE

Diversity in
Leadership

Spolufinancováno
Evropskou unií

Vyjádrené názory a stanoviska jsou však pouze názory a stanoviska autorek a autorů a nemusejí nutně odrážet názory a stanoviska Evropské unie nebo Evropské komise. Evropská unie ani orgán poskytující podporu za ně nemohou nést odpovědnost.

Obsah

Úvod.....	2
Prevence a řešení genderově podmíněného násilí v Parlamentu ČR	3
Opatření 1: Zřízení nezávislého orgánu pro řešení incidentů	3
Opatření 2: Zavedení standardizovaného, dostupného a bezpečného systému oznamování a řešení incidentů	4
Opatření 3: Revize a rozšíření etického kodexu	5
Opatření 4: Zavedení povinného vzdělávání a osvěty	6
Opatření 5: Systematický sběr dat a pravidelné vyhodnocování situace	7
Opatření 6: Zahrnutí definice online násilí do institucionálních politik a posílení podpory obětí	7
Opatření 7: Zřízení centrálního webového portálu pro podporu političek a politiků	9
Opatření 8: Zajištění digitálních nástrojů na ochranu před online násilím	9
Opatření 9: Zřízení pracovní skupiny pro bezpečnou účast ve veřejném a politickém životě	9
Opatření 10: Při transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1385 zahrnout oblast kybernetického násilí do trestního zákoníku	11
Opatření 11: Zohlednění místní příslušnosti a usnadnění účasti poškozených a obětí na úkonech trestního řízení	12

Úvod

Genderově podmíněné násilí vůči ženám v politice představuje významnou překážku jejich rovné účasti na veřejném a politickém životě. Zahrnuje široké spektrum jednání – od sexistických a znevažujících projevů, psychického nátlaku a obtěžování přes online násilí a výhrůžky až po fyzické, sexualizované či ekonomické násilí. Jeho specifikem je genderový rozměr – útoky mohou směřovat proti ženám v souvislosti s jejich působením ve veřejném prostoru a vést k jejich zastrašení, diskreditaci, autocenzuře nebo odchodu z politiky.

Tento problém nelze vnímat pouze jako soubor individuálních konfliktů mezi konkrétními osobami. Je spojen také s širšími mocenskými vztahy, genderovými stereotypy a nastavením politického prostředí. Násilí může působit nejen přímo na konkrétní političky, ale také odrazovat další ženy od vstupu do politiky a přispívat k jejich vylučování z veřejného prostoru.

Problém se zároveň odehrává na více úrovních a v různých prostředích – v politických stranách, parlamentních institucích, během předvolebních kampaní, ve veřejném prostoru i online. Právě online násilí může vzhledem ke své rychlosti, dosahu a možnosti koordinovaných útoků významně ovlivňovat bezpečí a veřejné působení žen v politice.

2 Účinná prevence a reakce proto vyžadují koordinovaný přístup více aktérů a úrovní. Nestačí reagovat pouze na jednotlivé incidenty. Je třeba vytvářet jasná pravidla, bezpečné mechanismy pro oznamování a řešení případů, podporovat prevenci a vzdělávání a posilovat odpovědnost institucí i politických aktérů.

Tento soubor doporučení nepředstavuje vyčerpávající seznam všech opatření potřebných k odstranění genderově podmíněného násilí v české politice. Zaměřuje se primárně na Parlament České republiky, tedy Poslaneckou sněmovnu a Senát, a přináší soubor konkrétních doporučení pro bezpečnější a respektující prostředí pro výkon politického mandátu. Některá opatření lze zároveň aplikovat i na další úrovně politiky, zejména v politických stranách a na krajské či komunální úrovni.

Cílem tohoto souboru doporučení je přispět k tomu, aby genderově podmíněné násilí nebylo vnímáno jako nevyhnutelná součást politického života, ale jako problém, kterému lze předcházet a na který musí existovat účinná institucionální reakce.

Prevence a řešení genderově podmíněného násilí v Parlamentu ČR

Současné nastavení Poslanecké sněmovny, Senátu i politických stran neposkytuje dostatečné záruky pro efektivní prevenci, bezpečné oznamování ani spravedlivé řešení těchto případů. Klíčovými problémy jsou zejména absence nezávislého mechanismu, nejasná pravidla a vymezení nepřijatelného chování, nedostatečně vymezený sankční rámec, nízká důvěra v existující postupy a chybějící podpora poslankyň nejen při podávání trestních oznámení. Tato část dokumentu navrhuje soubor konkrétních opatření zaměřených na posílení institucionální odpovědnosti, vytvoření důvěryhodných mechanismů řešení stížností, prevenci nevhodného a násilného chování a zlepšení pracovního prostředí v Poslanecké sněmovně a Senátu.

Navrhovaná opatření vycházejí z dostupných dat, zkušeností z českého prostředí a z mezinárodních standardů (Meziparlamentní unie, Úřad pro demokratické instituce a lidská práva, Evropský institut pro rovnost žen a mužů) a reflektují dobrou praxi zahraničních parlamentů. Opírají se o principy nezávislosti rozhodovacích mechanismů, důvěrnosti a bezpečnosti oznamování, ochrany obětí před odvetou, jasné odpovědnosti a vymahatelnosti pravidel a systematického přístupu založeného na datech.

Implementace opatření je rozdělena mezi tři klíčové aktéry, jejichž role se doplňují: vedení Poslanecké sněmovny a Senátu zajišťují iniciaci změn a schválení institucionálního rámce, čímž dávají opatřením politickou legitimitu; Kancelář Poslanecké sněmovny a Kancelář Senátu odpovídají za jejich praktické fungování, tedy provoz mechanismů, organizaci školení a sběr dat; politické strany zavádějí interní pravidla a podporují bezpečné prostředí, čímž ovlivňují každodenní praxi a kulturu chování.

3

Opatření 1: Zřízení nezávislého orgánu pro řešení incidentů

Nízká míra hlášení a následného řešení nevhodného a násilného chování, včetně genderově podmíněného násilí, úzce souvisí s nedůvěrou ve stávající mechanismy, které jsou vnímány jako nedostatečně nezávislé, zpolitizované a nezajišťující ochranu citlivých informací. Stávající postupy neposkytují obětem dostatečnou ochranu ani pocit bezpečí, což snižuje jejich ochotu incidenty řešit. Pro posílení důvěry a efektivní řešení případů je proto nezbytné zřídit nezávislý institucionální orgán pro přijímání, posuzování a řešení stížností, který bude organizačně oddělen od politických struktur Poslanecké sněmovny a Senátu a který bude fungovat na odborném, nikoli politickém principu. Klíčovou podmínkou jeho fungování je zajištění maximální míry diskrétnosti a ochrany informací, včetně prevence jejich neoprávněného sdílení mimo příslušné řízení. Existence takového orgánu přispěje ke zvýšení důvěry v institucionální postupy, vyšší míře hlášení incidentů a účinnějšímu, citlivému a důvěrnému řešení jednotlivých případů.

Klíčové prvky opatření:

- zřízení samostatného a nezávislého orgánu nebo funkce (např. ombudsman/ka)
- jasně vymezené kompetence včetně možnosti předávání případů dalším příslušným orgánům
- zajištění důvěrného režimu práce s podněty a ochrany soukromí oznamovatelů
- možnost anonymního podání stížnosti
- stanovení transparentních procesních pravidel (přijetí, posouzení, vyřízení a informování účastníků)
- zapojení externích odborníků a odbornic (právo, psychologie, genderová problematika)

Opatření 2: Zavedení standardizovaného, dostupného a bezpečného systému oznamování a řešení incidentů

4

Nízká míra hlášení nevhodného a násilného chování, včetně genderově podmíněného násilí, souvisí nejen s nedůvěrou v institucionální mechanismy, ale také s omezenými možnostmi bezpečného a důvěrného oznámení incidentu. V současnosti jsou dostupné postupy navázány na formální politické a institucionální struktury, které nejsou primárně uzpůsobeny k citlivému, důvěrnému a na potřeby oznamovatelů/ek zaměřenému řešení těchto případů. Oznámení incidentu je spojeno se sdílením citlivých informací v prostředí, které je vnímáno jako zpolitizované a nepředvídatelné z hlediska výsledku řízení. Zároveň existují obavy z nedostatečné ochrany soukromí a z možné mediální a veřejné expozice projednávaných skutečností a osob. Tyto faktory představují zásadní bariéru pro oznamování incidentů a jsou v rozporu se základními principy práce s oběťmi násilí, zejména pokud jde o bezpečí, důvěrnost a minimalizaci sekundární viktimizace.

Pro odstranění těchto překážek je proto nezbytné zavést funkční, bezpečný a uživatelsky přívětivý oznamovací systém, který umožní jednoduché oznámení incidentu a zajistí ochranu oznamovatelů/ek v průběhu celého procesu. Systém musí být snadno dostupný, srozumitelný a nastavený s důrazem na důvěrnost a kontrolu nad sdílenými informacemi. Zavedení tohoto opatření povede ke snížení bariér pro oznamování incidentů, k častějšímu využívání oznamovacích mechanismů a posílení důvěry v dostupné nástroje řešení.

Klíčové prvky opatření:

- zavedení vícekanálového systému oznámení (např. online formulář, e-mail, osobní kontakt)

- zavedení vícekanálového systému oznámení (např. online formulář, e-mail, osobní kontakt)
- možnost anonymního i důvěrného oznámení, včetně srozumitelného vysvětlení podmínek obou forem
- možnost podat oznámení bez nutnosti uvádět všechny citlivé informace hned v počáteční fázi
- jasně komunikovaný, předvídatelný a časově vymezený postup vyřízení oznámení
- průběžné informování oznamovatelů o stavu řešení, zajištění ochrany před neoprávněným sdílením informací a kontrola nad tím, kdo má k oznámení přístup
- zavedení odstupňovaného systému sankcí (od neformálních – upozornění/napomenutí, povinná omluva, povinná účast na školení, mediaci mezi stranami – přes disciplinární až po předání orgánům činným v trestním řízení)
- přehledná a snadno dostupná komunikace o systému v rámci Poslanecké sněmovny a Senátu (např. interní informační kanály, vstupní informace pro nové poslance a poslankyně, senátory a senátorky)

Opatření 3: Revize a rozšíření etického kodexu

5

Nedostatečně konkrétní vymezení nepřijatelného chování oslabuje srozumitelnost a praktický dopad stávajících pravidel. Nevhodné, sexistické či obtěžující chování je zároveň v prostředí Poslanecké sněmovny a Senátu často bagatelizováno nebo vnímáno jako součást běžné politické praxe, což přispívá k oslabování standardů politické kultury a normalizaci nevhodného chování. Samotná existence etického kodexu proto není dostačující – klíčovým předpokladem jeho funkčnosti je sdílené porozumění a ztotožnění se jednotlivých aktérů s hodnotami, které obsahuje. Bez tohoto vnitřního přijetí zůstávají pravidla pouze deklaratorní a jejich uplatňování je omezené.

Je proto nezbytné provést revizi a rozšíření etického kodexu tak, aby jasně a srozumitelně vymezoval nepřijatelné formy chování – včetně genderově podmíněného násilí, obtěžování a dalších forem nevhodného jednání – a zároveň přispíval k posilování kultury respektu, důstojnosti a profesionálního jednání. Kodex by měl vytvářet srozumitelný rámec očekávaného chování v rámci výkonu mandátu i v souvisejících formách veřejného vystupování a aktivně podporovat standardy slušného a respektujícího jednání napříč politickým spektrem. Zavedení tohoto opatření povede ke zvýšení srozumitelnosti pravidel, posílení odpovědnosti jednotlivých aktérů a prevenci nevhodného chování.

Klíčové prvky opatření:

- jasná definice forem nepřijatelného chování (např. sexismus, obtěžování, psychické a online násilí)
- doplnění konkrétních příkladů nepřijatelného jednání (na plénu, online i v prostorách Poslanecké sněmovny a Senátu)
- vymezení očekávaných standardů chování v rámci výkonu mandátu i mimo něj
- provázání kodexu se systémem pro oznamování a řešení incidentů
- systematická komunikace a vzdělávání k obsahu kodexu s cílem podpořit jeho sdílené přijetí a uplatňování v praxi

Opatření 4: Zavedení povinného vzdělávání a osvěty

Nízké povědomí o formách, projevech a dopadech genderově podmíněného násilí přispívá k jeho normalizaci a zároveň omezuje schopnost na něj adekvátně reagovat. V prostředí Poslanecké sněmovny a Senátu, kde se setkávají různé profesní role a mocenské vztahy, je systematická prevence klíčovým nástrojem pro vytváření bezpečného a respektujícího pracovního prostředí.

6

Opatření spočívá v zavedení pravidelného a povinného vzdělávání pro poslance a poslankyně, senátory a senátorky, jejich asistenty a asistentky, zaměstnance a zaměstnankyně Kanceláře Poslanecké sněmovny a Kanceláře Senátu, případně další osoby působící v parlamentním prostředí. Vzdělávání by mělo být koncipováno jako dlouhodobý a kontinuální proces, nikoliv jednorázová aktivita, a mělo by kombinovat teoretické informace s praktickými nástroji pro rozpoznání a řešení konkrétních situací.

Zavedení systematického vzdělávání přispěje k posílení prevence, zvýšení citlivosti k různým projevům genderově podmíněného obtěžování a násilí, snížení tolerance vůči nim a postupné změně institucionální kultury. Současně zvýší schopnost včas rozpoznat rizikové situace a adekvátně jim předcházet či na ně reagovat.

Klíčové prvky opatření:

- povinná vstupní školení pro nově nastupující osoby
- pravidelná průběžná školení
- využití praktických scénářů a modelových situací
- zahrnutí přístupu zaměřeného na roli svědků a svědkyň (tzv. bystander efekt)
- specializovaná školení pro osoby ve vedoucích pozicích

Opatření 5: Systematický sběr dat a pravidelné vyhodnocování situace

Absence systematických a dlouhodobě monitorovaných dat o výskytu a vnímání nevhodného, obtěžujícího a násilného chování v Poslanecké sněmovně a Senátu významně omezuje schopnost přijímat cílená a efektivní opatření. Bez relevantních dat není možné spolehlivě vyhodnotit rozsah problému, identifikovat rizikové oblasti ani sledovat účinnost a dopady již zavedených opatření.

Opatření spočívá v zavedení pravidelného sběru a vyhodnocování dat, které umožní průběžně sledovat situaci v parlamentním prostředí. Sběr dat by měl probíhat systematicky – při zachování anonymity dotazovaných a důvěrnosti informací – a měl by kombinovat kvantitativní i kvalitativní přístupy. Důležitou součástí je také transparentní práce s výstupy, které by měly být v agregované a anonymizované podobě zpřístupňovány a využívány pro další rozhodování.

Zavedení tohoto opatření přispěje ke zlepšení informovanosti o reálném stavu prostředí v Poslanecké sněmovně a Senátu, umožní efektivnější nastavování politik a opatření a vytvoří základ pro dlouhodobé sledování vývoje a vyhodnocování účinnosti přijatých kroků.

Klíčové prvky opatření:

- pravidelná anonymní dotazníková šetření
- kombinace kvantitativních a kvalitativních metod (rozhovory, fokusní skupiny)
- sledování trendů v čase
- anonymizované zveřejňování souhrnných výsledků
- využití dat pro úpravu politik a opatření

7

Opatření 6: Zahrnutí definice online násilí do institucionálních politik a posílení podpory obětí

Online prostředí představuje významný prostor, kde dochází k genderově podmíněnému násilí, jehož intenzita, dosah a rychlost šíření výrazně zvyšují jeho dopady na profesní i osobní život osob působících ve veřejném prostoru. Tyto útoky často zahrnují výhrůžky, dehonestující kampaně, šíření manipulativního obsahu nebo zveřejňování osobních údajů a mohou mít závažné důsledky, včetně omezení veřejné angažovanosti obětí či jejich úplný odchod z politiky.

Současně jde o oblast, která je institucionálně nedostatečně pokryta – online

formy násilí nejsou vždy explicitně zahrnuty do interních pravidel a osoby, které jsou jim vystaveny, často nemají k dispozici odpovídající podporu při jejich řešení. Zásadní výzvou je také nedostatečné zachycení a uchování důkazů, které jsou klíčové pro případné právní kroky, včetně podání trestního oznámení.

Opatření spočívá v systematickém zahrnutí definice online forem násilí do vnitřních politik Poslanecké sněmovny a Senátu a ve vytvoření specializované podpory pro osoby, které se s těmito útoky setkávají. Ta by měla zahrnovat nejen obecné poradenství, ale také odbornou asistenci při dokumentaci incidentů, jejich právním posouzení a případném podání podnětu orgánům činným v trestním řízení. Vhodným řešením je zapojení externích expertů a expertek na problematiku online nenávisti, kteří mohou poskytovat jak individuální podporu, tak metodické vedení.

Zavedení tohoto opatření povede ke zvýšení schopnosti efektivně reagovat na online násilí, posílí ochranu osob vystavených útokům a umožní lepší využití existujících právních nástrojů. Zároveň přispěje ke snížení negativních dopadů digitálního násilí na výkon veřejných funkcí a celkové fungování instituce.

Klíčové prvky opatření:

8

- rozšíření definic v etickém kodexu o online formy násilí
- vytvoření metodiky pro dokumentaci a uchovávání důkazů (např. screenshoty, metadata, archivace obsahu)
- zajištění odborné podpory (externí expert/ka na online násilí a hate speech)
- asistence při komunikaci s orgány činnými v trestním řízení, včetně podpory při podávání oznámení
- spolupráce s odbornými organizacemi poskytujícími právní a psychologickou pomoc
- školení zaměřená na digitální bezpečnost a zvládání online útoků
- komplexní podpora obětí (právní, psychologická)

Obecná doporučení

Opatření 7: Zřízení centrálního webového portálu pro podporu političek a politiků

Pro zvýšení dostupnosti podpory a usnadnění orientace v možnostech prevence a řešení všech forem násilí, včetně specifík genderově podmíněného násilí na političkách, je vhodné vytvořit centrální webový portál. Tento portál by měl na jednom místě soustředit praktické informace, kontakty na dostupnou pomoc a doporučené postupy pro osoby, které působí v politice na celostátní, krajské i komunální úrovni.

Portál by měl sloužit také jako nástroj prevence a vzdělávání a zároveň poskytovat jasné informace o tom, kam se obrátit a jak postupovat v případě incidentu.

Klíčové prvky opatření:

- vytvoření centrálního a snadno dostupného webového portálu pro političky a politiky na všech úrovních, zahrnujícího
- přehledné informace o jednotlivých formách násilí a obtěžování, včetně online násilí
- praktické návody, jak incident dokumentovat, nahlásit a jaké další kroky podniknout
- aktuální databáze kontaktů na policii, právní, psychologickou a další odbornou pomoc
- informace o možnostech podpory a ochrany pro osoby ohrožené násilím
- vzdělávací materiály a nástroje zaměřené na prevenci, digitální bezpečnost a zvládání online útoků
- zajištění pravidelné aktualizace obsahu portálu a jeho dostupnosti pro osoby působící na celostátní, krajské i komunální úrovni, propojení relevantních institucí, samospráv, politických stran a odborných organizací s cílem vytvořit koordinovanou síť podpory

9

Opatření 8: Zajištění digitálních nástrojů na ochranu před online násilím

Online násilí a hate speech představují významnou překážku bezpečného výkonu politické a veřejné funkce. Jejich rychlé šíření, vysoký dosah a opakování mohou vést k omezení veřejného působení, autocenzuře nebo odchodu z veřejného prostoru. Současně řešení online útoků představuje

významnou časovou, personální i finanční zátěž, která nedopadá pouze na konkrétní političky a politiky, ale také jejich spolupracovníky a spolupracovnice, kteří musí věnovat část své kapacity monitorování sociálních sítí, vyhodnocování útoků a případné dokumentaci a hlášení těchto incidentů.

Je proto žádoucí zajistit dostupnost a financování účinných digitálních nástrojů, které umožní online útoky včas identifikovat, průběžně sledovat, dokumentovat, archivovat a vyhodnocovat. Tyto nástroje by měly umožnit také omezení viditelnosti vybraného škodlivého obsahu a snížení jeho dalšího šíření. Podpora by měla být dostupná osobám působícím na všech úrovních politiky.

Klíčové prvky opatření:

- podporovat využívání technologických nástrojů umožňujících průběžnou identifikaci, monitorování a vyhodnocování online útoků a automatické skrývání vybraného škodlivého obsahu, včetně hate speech, výhrůžek, obtěžování a dalších forem online násilí
- zajistit financování a dostupnost účinných digitálních nástrojů na ochranu před online násilím a hate speech
- snížit časovou, personální a finanční zátěž spojenou s individuálním monitorováním a řešením online útoků
- zajistit dostupnost těchto nástrojů na všech úrovních politického života, včetně celostátní, krajské a komunální politiky
- zajistit, aby tyto nástroje byly dostupné nejen jednotlivým političkám a politikům, ale také jejich asistenčním a PR týmům

10

Opatření 9: Zřízení pracovní skupiny pro bezpečnou účast ve veřejném a politickém životě

Zkušenost irského parlamentu ukazuje, že násilí, obtěžování a výhrůžky vůči političkám a politikům vyžadují koordinovanou institucionální reakci, která propojí parlament, bezpečnostní složky, politické strany, samosprávu a další relevantní aktéry. V Irsku byla za tímto účelem zřízena Task Force on Safe Participation in Political Life, která se zabývala rozsahem a dopady násilí a obtěžování v politickém životě a formulovala doporučení pro jejich prevenci a řešení.

Pro české prostředí je vhodné vytvořit stálou meziinstitucionální pracovní skupinu, která bude systematicky sledovat vývoj situace, koordinovat prevenci a podporu a navrhopvat konkrétní opatření ke zvýšení bezpečnosti osob působících v politice a veřejném životě. Její činnost by měla zahrnovat také

analýzu specifických dopadů násilí a obtěžování na ženy a další skupiny účastníků se politického života, které mohou být těmto formám násilí vystaveny ve zvýšené míře.

Klíčové prvky opatření:

- vytvořit pracovní skupinu na úrovni Parlamentu ČR, která bude koordinovat prevenci a řešení násilí, obtěžování a výhrůžek vůči politickým a politikům
- zajistit, aby v této skupině byli zastoupeni relevantní aktéři a instituce, zejména Parlament ČR, Policie ČR, politické strany, samosprávy, odborné organizace a organizace podporující ženy v politice
- nastavit pravidelnou výměnu informací a zkušeností mezi institucemi a vytvořit mechanismus pro koordinovanou reakci na závažné incidenty
- systematicky sledovat rozsah, formy a vývoj násilí a obtěžování vůči osobám působícím v politice na celostátní, krajské i komunální úrovni
- pravidelně vyhodnocovat účinnost existujících mechanismů prevence, nahlašování a podpory a na základě zjištění navrhnout jejich úpravy
- věnovat zvláštní pozornost online násilí a jeho genderovým aspektům, včetně potřeby účinného monitoringu, moderace a nahlašování

11

Opatření 10: Při transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1385 zahrnout oblast kybernetického násilí do trestního zákoníku

Cílem směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1385 o potírání násilí na ženách a domácího násilí je harmonizovat definice a trestní sankce za klíčové formy násilí, které nepřiměřeně postihují ženy v celé EU. Směrnice výslovně zdůrazňuje, že ženy působící ve veřejném životě – například političky, novinářky a obhájkyňe lidských práv – jsou obzvláště zranitelné, a vyzývá členské státy k přijetí konkrétních preventivních a ochranných opatření, včetně opatření v oblasti kybernetického násilí.

Český trestní zákoník v současnosti umožňuje postihovat některé formy jednání, k nimž dochází v online prostředí. Nově od ledna 2026 platí také trestný čin Zneužití identity k výrobě pornografie a jejímu šíření podle § 191a. Tento paragraf reaguje na rozvoj moderních technologií a přímo postihuje vytváření a šíření takzvaných deepfake pornografických materiálů, kde je cizí obličej nebo identita zneužita v generovaném či pozměněném intimním obsahu.

I přes tento pozitivní posun však trestní zákoník v současnosti nepracuje

s kybernetickým násilím jako se samostatně a systematicky vymezenou oblastí. Zahrnutí kybernetického násilí do trestního zákoníku by přispělo k jasnějšímu vymezení protiprávního jednání v online prostoru, posílení ochrany obětí a lepší vymahatelnosti práva. Současně by vytvořilo srozumitelnější právní rámec pro orgány činné v trestním řízení a umožnilo lépe reagovat na nové formy digitálního násilí, které mohou významně zasahovat do bezpečného výkonu politických a veřejných funkcí.

Klíčové prvky opatření:

- při transpozici směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2024/1385 provést komplexní revizi trestněprávní úpravy online forem násilí
- posoudit dostatečnost stávajících skutkových podstat pro postih kybernetického pronásledování, kybernetického obtěžování a dalších forem kybernetického násilí
- upravit trestní zákoník tak, aby specifika kybernetického prostředí byla v právní úpravě jednoznačně zohledněna
- řídit se doporučením Výboru OSN pro odstranění diskriminace žen (CEDAW) z jara 2026, který se týká posílení ochrany žen v politickém a veřejném životě specificky před kybernetickým násilím a online obtěžováním

12

Opatření 11: Zohlednění místní příslušnosti a usnadnění účasti poškozených a obětí na úkonech trestního řízení

Určení místní příslušnosti může v případech genderově podmíněného násilí představovat významnou praktickou překážku pro osoby, které se staly obětí nebo poškozenými. Pokud musí kvůli podání vysvětlení, výsledku nebo jinému úkonu trestního řízení cestovat mimo své bydliště nebo místo, kde se běžně zdržují, může být účast na řízení časově, finančně i psychicky náročnější a může dále zvyšovat dopad samotného protiprávního jednání.

Je proto vhodné při organizaci úkonů trestního řízení v maximální možné míře zohledňovat místo, kde se poškozená osoba nebo oběť nachází, a minimalizovat potřebu jejího cestování. Tam, kde není možné zajistit místní příslušnost policejního orgánu či jiného orgánu činného v trestním řízení podle místa, kde se nachází poškozená osoba nebo oběť, je vhodné využívat dostupné mechanismy umožňující provedení úkonu v místě jejího bydliště nebo pobytu, případně např. formou videokonference.

Klíčové prvky opatření:

- usilovat o to, aby šetření, prověřování a vyšetřování bylo v relevantních případech vedeno orgány příslušnými podle místa, kde došlo k následku škodlivého jednání, tedy v místě, kde se nachází poškozená osoba nebo oběť
- v případech, kdy to okolnosti umožňují, zajistit provedení podání vysvětlení, výslechu nebo jiného úkonu prostřednictvím videokonferenčního zařízení
- využívat možnost provedení úkonu prostřednictvím dožádání, pokud je příslušnost orgánů činných v trestním řízení určena mimo místo bydliště či pobytu poškozené osoby nebo oběti
- v případě, že je nezbytné provést úkon mimo bydliště nebo místo pobytu poškozené osoby či oběti, zajistit informování o postupu, jak žádat poskytnutí svědeckého a náhrady nutných výdajů
- při rozhodování o způsobu provedení úkonu zohledňovat také dopad cestování na poškozenou osobu nebo oběť a minimalizovat další zátěž spojenou s účastí na trestním řízení.

